

13. január 2010

Daňové príjmy štátneho rozpočtu sa v roku 2009 naplnili na 102%

Pripravil: Jana Králová, Rastislav Gábik

Daňové príjmy štátneho rozpočtu na hotovostnej báze boli pre rok 2009 rozpočtované vo výške 7 870,6 mil. eur, v skutočnosti dosiahli hodnotu 8 024,9 mil. eur, čo je o 154,3 mil. eur viac ako predpoklad v rozpočte (plnenie na úrovni 102,0%). K vyšším daňovým príjmom oproti rozpočtu prispeli najmä daň z pridanej hodnoty (lepší výber o 112,4 mil. eur), daň z príjmov právnických osôb (lepší výber o 45,9 mil. eur) a spotrebná daň z tabaku a tabakových výrobkov (lepší výber o 19,6 mil. eur). Na druhej strane, nižšie príjmy boli zaznamenané v prípade dane z príjmov fyzických osôb (horší výber o 10,5 mil. eur) a spotrebnej dane z liehu (horší výber o 11,5 mil. eur).

Tento komentár vychádza z predbežných hotovostných údajov len za štátny rozpočet, čo má zatiaľ veľmi limitovanú vypovedaciu hodnotu o výnose daňových príjmov za celú verejnú správu podľa metodiky ESA95, dôležitú pre výpočet salda verejnej správy za rok 2009.

Vývoj daňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2009

v tis. eur (cash)	Rozpočet 2009			Skutočnosť *	Rozdiel	% plnenie rozpočtu
	Daňové príjmy	Sankcie	Spolu			
	1	2	3 = 2 + 1	4	5 = 4 - 3	6 = 4 / 3 * 100
Dane z príjmov, ziskov a kap. majetku	2 269 094	6 546	2 275 640	2 314 165	38 525	101,7
Daň z príjmov fyzických osôb	38 918	150	39 068	28 617	-10 451	73,2
Daň z príjmov právnických osôb	2 077 527	6 380	2 083 907	2 129 770	45 863	102,2
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	152 649	16	152 665	155 779	3 114	102,0
Domáce dane na tovary a služby	5 544 580	19 907	5 564 487	5 681 772	117 285	102,1
Daň z pridanej hodnoty	3 715 414	18 611	3 734 025	3 846 396	112 371	103,0
Spotrebné dane	1 829 166	1 296	1 830 462	1 835 376	4 914	100,3
Z minerálnych olejov	1 053 409	289	1 053 698	1 052 880	-818	99,9
Z liehu	203 372	722	204 094	192 642	-11 452	94,4
Z piva	59 920	16	59 936	59 167	-769	98,7
Z vína	3 718	21	3 739	3 536	-203	94,6
Z tabaku a tabakových výrobkov	487 547	246	487 793	507 348	19 555	104,0
Z elektrickej energie	8 334	2	8 336	7 708	-628	92,5
Zo zemného plynu	12 036	0	12 036	11 167	-869	92,8
Z uhlia	830	0	830	928	98	111,8
Dane z medzinár. obchodu a transakcií	28 117	0	28 117	27 219	-898	96,8
Ostatné daňové príjmy	526	1 840	2 366	1 778	-588	75,2
DAŇOVÉ PRÍJMY SPOLU	7 842 317	28 293	7 870 610	8 024 935	154 325	102,0

* daňové príjmy ŠR vrátane sankcií

Zdroj: IFP, Štátna pokladnica

Rozpočtovaná úroveň dane z príjmov fyzických osôb (DPFO) sa naplnila na 73,2%. Táto skutočnosť vyplýva z horšieho výnosu DPFO v mesiaci december ako sa pôvodne očakávalo, čo sa v plnej miere premietlo do príjmov štátneho rozpočtu z tejto dane. V porovnaní s rokom 2008 došlo k výraznému poklesu výnosu DPFO (o 75,7%) čo bolo zapríčinené hlavne poklesom počtu zamestnaných a nižším rastom priemernej mesačnej mzdy v roku 2009. Na výnos DPFO mali vplyv aj legislatívne zmeny, konkrétne zavedenie zamestnaneckej prémie a zvýšenie nezdaniiteľnej časti základu dane od 1. marca 2009.

Výnos dane z **príjmov právnických osôb** prekročil rozpočtovanú úroveň o 2,2%. Oproti roku 2008 výnos tejto dane vzrástol iba o 0,4%, čo bolo spôsobené zhoršením makroekonomického prostredia. Kladný medziročný vývoj výnosu dane bol dosiahnutý najmä vďaka preddavkom na daň, ktoré vychádzali z daňovej povinnosti roka 2008 a teda nezohľadňovali pokles ekonomického rastu v roku 2009.

Na hotovostný vývoj vplyva negatívne daňová asignácia, teda 2% zo zaplatenej dane z príjmov fyzických a právnických osôb poukazovaných na osobitný – verejnoprospešný účel. Skutočný prevod prostriedkov presiahol rozpočtovanú úroveň o 3,6%.

Vplyv prevodu prostriedkov na verejnoprospešný účel v roku 2009 na rozpočet

v tis. eur (cash)	Rozpočet 2009	Skutočnosť	Rozdiel	% plnenie rozpočtu
Prevod na VPÚ z DPFO	17 759	17 684	-75	99,6
Prevod na VPÚ z DPPO	35 484	37 496	2 012	105,7
Prevod na VPÚ *	53 243	55 180	1 937	103,6

* zníženie príjmov na hotovostnej báze

Zdroj: IFP, Štátna pokladnica

Rozpočtovaný výnos **dane z príjmov vyberanej zrážkou** sa naplnil na 102,0%. Prekročenie rozpočtovanej úrovne bolo spôsobené pozitívnym vplyvom jednorazových poplatkov, ktoré nezávisia na tržbách. Oproti roku 2008 došlo k poklesu výnosu o 24,4%, čo bolo spôsobené výrazným poklesom priemerných úrokových mier v roku 2009. Druhým faktorom je nepriaznivý vývoj makroekonomického prostredia, ktorý sa podpísal pod zníženie ekonomickej aktivity podnikov a tým aj pod objem licenčných poplatkov platených z objemu tržieb.

V roku 2009 prekročil skutočný výnos **dane z pridanej hodnoty** rozpočtovanú úroveň o 3,0% (112 371 tis. eur). Z legislatívnych zmien zavedených v roku 2009 malo najväčší negatívny vplyv na výnos DPH protikrizové opatrenie, ktoré skrátilo lehotu na vrátenie nadmerných odpočtov mesačným platiteľom dane zo 60 na 30 dní. Toto opatrenie spôsobilo, že každý mesiac sa platiteľom vráti skôr v priemere 30,5% zo všetkých nadmerných odpočtov, t.j. približne 111,7 mil. eur. Hotovostný výnos DPH v roku 2009 medziročne poklesol o 17,0%. Tento výrazný pokles bol okrem zavedenia skoršieho vrátenia nadmerných odpočtov spôsobený aj zhoršeným ekonomickým vývojom.

Celkový výnos **spotrebných daní** sa oproti predpokladom v rozpočte takmer nezmenil. Výpadok zo spotrebnej dane z liehu vo výške 11,5 mil. eur bol nahradený lepším výberom spotrebnej dane z tabaku a tabakových výrobkov vo výške 19,6 mil. eur. Nižší výnos zaznamenali aj spotrebné dane z vína, z elektrickej energie a zemného plynu, ich podiel na celkovom výnose však nie je významný. Ostatné druhy spotrebných daní boli približne na rozpočtovanej úrovni. V porovnaní s rokom 2008 došlo k miernemu poklesu výnosu o 3,7%, čo možno v plnej miere pripísať vplyvu ekonomickej krízy, ktorá sa odzrkadlila na nižšej spotrebe. Medziročný pokles výnosu bol zaznamenaný v prípade spotrebných daní z minerálnych olejov o 10,3%, liehu o 13,5% a piva o 6,1%. Tento pokles bol do určitej miery kompenzovaný lepším výnosom spotrebných daní z tabaku o 17,2%, hlavne vďaka zvýšeniu spotrebnej dane z tabakových výrobkov od 1. februára 2009 a obmedzeniu dopredaja cigariet z predzásobenia do konca októbra 2009. Lepší výnos oproti roku 2008 zaznamenali tiež spotrebné dane zo zemného plynu a uhlia.

Výnos **daní z medzinárodného obchodu a transakcií** dosiahol v roku 2009 o 0,9 mil. eur nižšiu hodnotu než sa rozpočtovalo. Celá rozpočtovaná suma pripadala na podiel na vybraných finančných prostriedkoch odvádzaných do rozpočtu EÚ. Podľa predbežných údajov dosiahla táto položka ku koncu roka úroveň 27,2 mil. eur, to znamená plnenie štátneho rozpočtu na 96,8%.

Ostatné dane sú oproti rozpočtovanému výnosu nižšie o 0,6 mil. eur, čo bolo ovplyvnené hlavne nižším výberom sankcií uložených v daňovom konaní o 0,9 mil. eur. Pozitívny vplyv na výnos ostatných daní mali majetkové dane, ktoré prekročili rozpočtovanú úroveň o 0,2 mil. eur.

Informácia o plnení daňových príjmov ku koncu roka 2009 na hotovostnej báze tvorí len časť informácie o tom, ako sa v roku 2009 vyvíjali daňové príjmy. Tieto údaje majú limitovanú vypovedaciu schopnosť. Skutočnosť o vývoji daňových príjmov v metodike ESA95, s výnimkou DPH, DPFO z podnikania a DPPO, bude známa k 1. aprílu 2010. Skutočnosť za DPH bude známa v priebehu apríla 2010 a definitívna skutočnosť za ostatné dve dane v priebehu januára 2011.

Príloha

Daňové príjmy štátneho rozpočtu v rokoch 2008 a 2009							
Cash (vrátane sankcií), v tis. eur	Skutočnosť 2008	Schválený rozpočet 2009	Skutočnosť 2009	Rozdiel 2009 - 2008	Tempo rastu v % 2009/2008	Rozdiel skutočnosť vs schválený rozp.	% plnenie schváleného rozpočtu
	1	2	3	4 = 3 - 1	5 = 3 / 1 * 100 - 100	6 = 3 - 2	7 = 3 / 2 * 100
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	2 445 956	2 275 640	2 314 165	-131 790	-5,4	38 525	101,7
Daň z príjmov fyzických osôb	117 926	39 068	28 617	-89 309	-75,7	-10 451	73,2
Daň z príjmov právnických osôb	2 122 052	2 083 907	2 129 770	7 718	0,4	45 863	102,2
Daň z príjmov vybraná zrážkou	205 978	152 665	155 779	-50 199	-24,4	3 114	102,0
Domáce dane na tovary a služby	6 537 683	5 564 487	5 681 772	-855 910	-13,1	117 285	102,1
Daň z pridanej hodnoty	4 632 524	3 734 025	3 846 396	-786 128	-17,0	112 371	103,0
Spotrebné dane	1 905 158	1 830 462	1 835 376	-69 782	-3,7	4 914	100,3
Z minerálnych olejov	1 174 230	1 053 698	1 052 880	-121 349	-10,3	-818	99,9
Z liehu	222 581	204 094	192 642	-29 939	-13,5	-11 452	94,4
Z piva	62 991	59 936	59 167	-3 824	-6,1	-769	98,7
Z vína	3 720	3 739	3 536	-184	-5,0	-203	94,6
Z tabaku a tabakových výrobkov	432 735	487 793	507 348	74 613	17,2	19 555	104,0
Z elektrickej energie	3 899	8 336	7 708	3 809	97,7	-628	92,5
Zo zemného plynu	4 674	12 036	11 167	6 494	138,9	-869	92,8
Z uhlia	329	830	928	599	182,5	98	111,8
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	36 813	28 117	27 219	-9 593	-26,1	-898	96,8
Ostatné daňové príjmy	3 329	2 366	1 778	-1 551	-46,6	-588	75,2
DAŇOVÉ PRÍJMY SPOLU	9 023 780	7 870 610	8 024 935	-998 845	-11,1	154 325	102,0